№ 289. Wtorek 19. Grudnia 1865. Rok wydania 55.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

(Ofiary dobroczynne.)

Do c. k. urzędu powiatowego w Drohobyczu wpłynęło na wsparcie pogorzelców *Bełza*, *Radomyśla* i *Horodenki* 3 złr. 75 c. do podziału w równych częściach.

Wszystkie te ofiary zostały rozdzielone między poszkodowanych.

Lwowski c. k. wyższy sąd krajowy mianował auskultanta sądowego Cypryana *Leszczyńskiego* stałym adjunktem sądowym przy sądzie obwodowym w Tarnopolu, auskultantów sądowych Teofila *Waydowskiego*, Władysława *Samolewicza*, i Dr. Felixa *Gryzieckiego* prowizorycznymi adjunktami sądowymi a mianowicie pierwszego przy sądzie obwodowym w Stanisławowie, dwóch ostatnich przy sądzie krajowym we Lwowie.

Lwów, 14. grudnia 1865.

Gmina *Litowiska* w obw. Złoczowskim, celem zaprowadzenia u siebie uregulowanej nauki szkolnej, obowiązała się po wieczne czasy, dom pod Nr. 9. na szkołę ofiarowany urządzić odpowiednio i utrzymywać zawsze w dobrym stanie, posprawiać sprzęty szkolne, starać się o utrzymanie w szkole ochędóstwa, na opał szkoły dawać 12 fur drzewa częścią twardego częścią miękkiego, nareszcie każdoczesnemu nauczycielowi, który oraz ma pełnić funkcye dziaka, za co pobierać będzie zwykłe do tej służby przywiązane dochody obliczone na 30 złr. 11 c. w. a., płacić rocznie 50 złr. w. a. i oddać mu w używanie ogród pod Nr. top. 70 daw. 91 nowy, rozległości 800 sążni kwadratowych.

Dla polepszenia tej dotacyi zobowiązał się gr. kat. administrator probostwa ks. Jakób *Czubaty* na czas swego teraźniejszego kapłaństwa, dodawać rocznie 10 mierzyc ziemniaków i sąg drzewa miękkiego, gmina zaś zobowiązała się to drzewo zrąbać i dostawić do szkoły.

Okazana temi ofiarami gorliwość o podniesienie oświaty ludu podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 16. listopada 1865.

Część nieurzędowa.

Lwów, *19. grudnia.*

Const. Oest. Ztg. pisze: „Telegraficzny wyciąg z *poselstwa prezydenta Stanów zjednoczonych* sprawił — jak się zdaje — niepomyślne wrażenie na giełdzie. Możemy z pewnością oświadczyć, że ten wyciąg z tekstu poselstwa, — które nadeszło tu już w drodze nadzwyczajnej, jest bardzo niedokładnie podany, i że poselstwo to niezawiera nic takiego, coby mogło obudzić jakąkolwiek uzasadnioną obawę zakłócenia pokoju świata.

La France powtarza po raz trzeci, iż wszelkie obawy o los Belgii w skutek śmierci Króla Leopolda są czczemi marami, które postawa Francyi rozwieje.

Między dokumentami złożonemi izbie deputowanych przez rząd we Florencyi, znajduje się także instrukcya dana adwokatowi Vegezzemu względem zawarcia ugody z Rzymem. W instrukcyi tej jest mowa między innemi o prezentacyi na opróżnione stolice biskupie i znachodzi się ustęp następujący, obecną sytuacyę cechujący:

„Pod tym względem rząd w zasadzie nie może przyjąć innego planu jeno taki, co zawiera w sobie uznania de facto Królestwa włoskiego, a zatem uznanie odziedziczenia przez Króla Wiktora Emanuela prawa dzierżenia wszelkich przywilejów, jakie przysługiwały rządom i książętom, po których nastąpił."

Przewidując, że stolica rzymska nie przyzna praw opierających się na powszechnem głosowaniu, jenerał Lamarmora zaproponował wybieg następujący:

„Rząd królewski zastrzegając sobie uznanie w przyszłych stypulacyach, przysługującego mu prawa do mianowania biskupów w Lombardyi, w Parmie, w prowincyach sycylijskich i neapolitańskich, zrzekłby się tego prawa na ten jeden raz, byle tylko w akcie prezentacyi proponowanych i w brewach właściwych zrobiona była wzmianka o Królu Wiktorze Emanuelu, i byle nominacya nastąpiła bez żadnego odwołania się przeszłych władzców państw włoskich."

Wiadomo już, iż Ojciec św. nie widział się spowodowany zgodzić się na takowe postępowanie.

Agitacya o reformę parlamentu wzrasta ciągle w Anglii. W Londynie był temi dniami mityng przy ogromnym napływie ludu. Pan Beales, który otworzył zgromadzenie, powiedział: władza, jaką wykonywa parlament przez czwartą tylko część ludności wybrany, jest władzą uzurpowaną. Lud Wielkiej Brytanii i Irlandyi pozbawiony jest prawa, którego używa lud w Zjednoczonych Stanach północnej Ameryki, lud Francyi i Włoch. Szewc jeden wniósł następującą rezolucyę: Zasada, według której nikt nie może być zmuszony słuchać praw lub płacić podatki, do których zawotowania nie jest mu dane prawo bezpośrednie lub pośrednie, reprezentacyjne, zasada ta jest koniecznym pierwiastkiem konstytucyi tego kraju i każdej formy rządu reprezentacyjnego. Ażeby zasada ta wolności politycznej stała się prawdą, powinien każden mieszkaniec połączonych królestw, jeżeli jest pełnoletni i na umyśle zdrowy, mieć prawo wotowania na reprezentanta kraju. Rezolucya ta i inne podobne rezolucye przyjęte zostały.

Rząd angielski zasuspendował w urzędowaniu gubernatora Jamajki p. Eyze podczas trwania śledztwa sądowego, władza gubernatora tymczasowo przez p. Storks wykonywana być ma. Rozporządzenie to rządowe różnie jest sądzone przez dzienniki angielskie. Pochwalają go *Daily News*, *Advertiser*, *Star*, *Times*, zmieniając dawniejsze zdanie swoje, skłaniają się ku naganie postępowania władz na wyspie Jamajce. *Morning Post* powiada, iż za Lorda Palmerstona coś podobnego nigdyby się było nie stało, a torysowski *Herald* powstaje przeciwko temu, iż rząd opinii publicznej taką zrobił koncesyę.

W sprawie *chilijskiej* pisze *Observer*, że mocarstwa zachodnie nie proponowały Hiszpanii sądu rozjemczego; ale ponieważ admirał Pareja zaniechał bombardowanie, tedy można się spodziewać spokojnego pośrednictwa.

Do *New-York Tribune* donoszą z Washingtonu z pewnego źródła, że stosunki między Stanami zjednoczonemi a Anglią i Francyą zupełnie są zadowalniające, i że nie masz obawy, ażeby się stosunki te zmieniły.

W skutek wypadków w Bronville, zaszła między jenerałami Weitzel i Meja umowa, według której wojskowym amerykańskim wzbronione być ma insultowanie cesarskich, dziennikom zaś w Matamoras zakazane być ma umieszczanie artykułów obraźliwych dla zjednoczonych Stanów. Do San Antonio w Texas przybyło wielu oficerów republikańskich, co opuścili sprawę republiki, jako zupełnie straconą.

Lwów, 18. grudnia. Słowa cesarskie, które w świetnem zgromadzeniu na zamku w Budzie tak wielki zapał sprawiły i długotrwałe Elien wywołały, słowa te znajdą rozgłos we wszystkich krajach wielkiej i pięknej Austryi. Słowa te nie stosują się tylko do Węgier samych, których reprezentanci je **słyszeli, słowa te od-**

noszą się do całej Austryi, do wszystkich krajów i ludów, które na mocy sankcyi pragmatycznej złączone zostały w państwo nierozdzielne i nierozłączone.

Z zwykłą szczerością Król mowca na wstępie wypowiedział cel, który go sprowadził pośród reprezentantów Królestwa swego węgierskiego. Idzie o to, ażeby motto cesarskie „Viribus unitis" stało się prawdą, w najwyższem jego znaczeniu, idzie o usunięcie własną ręką przeszkód, które dotąd tamowały załatwienie kwestyj prawno-politycznych, idzie o zupełne utorowanie drogi, która nas do zgody i jedności doprowadzić ma.

Król węgierski oddał narodowi węgierskiemu podstawę jego prawną, którą mu od dawna zaprzeczano, oddał ją ufając w umiarkowanie, rozsądek, i chęć do ofiar, których przodkowie narodu węgierskiego tak świetne dali dowody. Z królewską otwartością mowa tronowa oświadcza, iż prawność praw z 1848 roku co do formy żadnemu zarzutowi nie ulega; lecz z tą samą otwartością i stałością Cesarza Austryi staje w obronie praw i wolności ludom Austryi przed pięcioma laty z własnego wzniosłego popędu nadanym, z tą samą otwartością Cesarz Austryi jako Król węgierski oświadcza, „iż wprowadzenie w życie bez żadnej zmiany praw tych z 1848 roku jest nie możliwe ze względu na potęgę państwa, na zachowanie nieścieśnionych praw monarszych, tudzież ze względu na prawa innych krajów," że sumienne rozważenie i ojcowska pieczłołowitość o dobro wszystkich krajów poprostu zakazują stwierdzić przysięgą inauguralną utrzymanie i zastósowanie prawa z 1848 roku, przed jednoczesnem ustaleniem wzajemnych praw i obowiązków.

Z wzniosłą szczerością Król węgierski uznaje, iż obawy o przyjęcie patentu lutowego były uprawnione, z równą szczerością wzywa jednak zarazem Cesarza Austryacki jako Król węgierski ażeby na przypadek gdyby pokazało się, iż zarzuty przeciwko prawom zasadniczym państwa załatwić się nie dały, ze strony reprezentantów korony węgierskiej takie tylko propozycye do modyfikacyi robione były, jakie pogodzić się dadzą z żywotnemi warunkami całej monarchyi.

Z tą samą ufnością z jaką Król węgierski zwraca ulubionym swoim poddanym Królestwa węgierskiego nieograniczone wykonanie praw ich konstytucyjnych. — Cesarz Austryi podnosi prawa konstytucyjne innych ludów państwa.

Niechaj więc zamilkną ci co chcą przytłumić zaufanie jakie powszechnie wzrosło, co alarmowaniem swem chcą tamować błogą działalność rządu, jak gdyby szło o poświęcenie Węgrom całego państwa, niechaj przekonają się ze słów, które Cesarz własnemi wyrzekł ustami, iż ani jeden punkt państwa i praw ludów jego Węgrom poświęcone nie będą, iż chociaż Węgrom hojnością Królewską przyznano co się im należy, jednak państwu całemu utrzymane będzie to co się państwu należy.

Niechaj ci co dotąd starali się o powątpiewanie w zamiary konstytucyjne rządu, z owego ustępu mowy tronowej, w którym wspólne konstytucyjne traktowanie spraw, jako wspólne w dyplomie październikowym wyrażonych, oznaczone jest jako konieczna potrzeba jedności i potęgi państwa, oraz z wymownego napomnienia w którem Cesarz i Pan stawia przed oczyma Sejmu węgierskiego ciężką odpowiedzialność ze względu na powstrzymanie w jednej części państwa życia konstytucyjnego, któremu zadość stać się musi — niechaj, mówimy, wszyscy ci co powątpiewają, z owych ustępów powezmą naukę i przekonanie, iż Cesarz nasz i Pan i rząd jego dalecy są od zamiaru uszczuplania konstytucyjnych praw ludów, z tej lub z tamtej strony Litawy mieszkających, lub zezwolenia ażeby prawa te przez innych uszczuplane były.

W tem przekonaniu, pewni tego jesteśmy, tysiącogłośne Elien z zamku Królewskiego w Budzie, znajdzie odgłos milionowy we wszystkich pałacach i hatach państwa całego.

Monarchia Austryacka.

Wiedeń, 17. grudnia. *(Nowiny dworu.)* Z Mnichowa pod dniem 14. b. m. donoszą, że Król, Królowa matka i wszyscy książęta krwi odwiedzali tego dnia Cesarzowę austryacką. Z powodu przybycia Najj. Pani cała rodzina księcia Maxymiliana bawarskiego przybyła z Possenhofen do Mnichowa. Dzienniki donoszą że Najj. Pani ma się nienajlepiej i z tego powodu będzie zasięgać rady lekarza przybocznego rodziny książęcej dokt. Fischera.

Ich cesarz. Moście Arcyksiążęta Leopold, Rainer, Ernest i Zygmunt udali się przedwczoraj wieczorem do dóbr Jego cesarz. Mości Arcyksięcia Leopolda, Hornstein, gdzie odbyło się wielkie polowanie. Ich cesarz. Moście powrócili dziś zrana do Wiednia.

Peszt, 16. grudnia. Jego Ces. Mość w towarzystwie kanclerza nadwornego Mailatha zwiedzał akademię, plac pod budowę domu sejmowego a następnie z fml. hr. Crenneville, księciem Liechtensteinem i p. Sennyey, strzelnicę ozdobioną chorągwiami, festonami i herbami kraju; najwyższy łowczy Jankovics przyjmował Najj. Pana i miał mowę, na którą Najj. Pan raczył odpowiedzieć łaskawie. Przy tej sposobności Jego Ces. Mość strzelał po trzykroć i najwyższe Imię Swoje zapisał w księdze strzeleckiej.

Jego Ces. Mość ofiarował tysiąc złr. stowarzyszeniu literackiemu, ale na koncercie, na rzecz tego stowarzyszenia dać się mającym, na który Najj. Pan był zaproszony przez hr. Jerzego Karolyi, Jego Ces. Mość prawdopodobnie znajdować się nie będzie.

Na dzisiejszy obiad dworski znowu wielu członków obu izb sejmowych byli zaproszeni.

Najj. Pan zwiedzał także dzisiaj kuryę królewską i ewangielicki dom sierot. Architektowi stawiającemu nowy dom dla sejmu, Jego Ces. Mość nadał order Franciszka Józefa dwom adjunktom złote krzyże zasługi a robotnikom 1000 złr. w podarunku.

Peszt, 16. grudnia. *(Dzienniki węgierskie o mowie tronowej.)* *Pesti Naplo* powiada, iż mowa tronowa w formie i treści była jedną z najważniejszych, jakie w krajach konstytucyjnych usłyszano. Dzień 14. grudnia wzmocnił skłonność do zgody i oznaczył podstawę zgody. Smutek nieprzyjaciół a nabranie otuchy przyjaciół Austryi dowiodą, iż Austrya za pomocą Węgier pokona największe trudności.

Magyar Vilag powiada: Rok 1848 przyniósł wolność, równouprawnienie i formę rządu okolicznościom obecnym odpowiednią. Rok 1723 znaczy obowiązek Węgier względem monarchii, liczby te mogą i muszą się pogodzić, nie są one w sprzeczności z sobą; obie liczby uznają polityczną samoistność naszą.

Pester Lloyd czyni uwagę, iż mowa tronowa jest odpowiedzią na inicyatywę Deaka: izba niższa musi więc wybrać prezesa z stronnictwa deakowego.

Hon pisze: Rok 1848 jest tezą tak dziś jak i w roku 1861; różnica jest w tem, iż wówczas postawiono teoryę utraty prawa, która nie dopuszczała żadnej dyskusyi, teraz zaś występuje teorya niemożności prawa, naprzeciw której bronić można możności tegoż prawa. Zdaniem *Hona* ustawy z roku 1848 nic nie zawierają przeciwko potędze i dobru monarchii; inna pocieszająca różnica jest w tem, iż jest widok do uzupełnienia sejmu Siedmiogrodem i Kroacyą. Dziennik *Hon* dowiaduje się, iż izba wyższa chce odpowiedzieć adresem na mowę tronową.

Hirnök pisze: musimy się przygotować na zabiegi stronnictw, nie masz jednak obawy, azeby zabiegi te zdołały udaremnić prawne zamiary monarchy i starania o zgodę większości narodu.

Traktat handlowy austryacko-angielski podpisany został w d. 16. b. m. w Wiedniu przez pełnomocników obu rządów. Traktat wychodzi z zasady, iż od 1. stycznia 1867 r. poddani obu mocarstw umowę zawierających w właściwych państwach i posiadłościach używać mają wszelkich korzyści przyznanych narodom najwięcej faworyzowanym. Rząd austryacki wstępuje na drogę postępu w prawodawstwie celnem, obowiązując się uregulować taryfę cłową w ten sposób, iż maximum cła wchodowego na artykuły produkcyi angielskiej i przemysłu angielskiego od dn. 1. stycznia 1867 25%, a od dn. 1. stycznia 1870 r. 20 % ich wartości przenosić nie będzie, z doliczeniem kosztów transportu, asekuracyi i komisowego. System obecny pobierania cła od wagi zachowany będzie, dla wyśledzenia zaś i ustanowienia wartości zbiorą się najdalej w marcu 1866 r. komisarze obu rządów w Wiedniu i wezmą za podstawę ceny przeciętne głównych punktów składowych angielskich w roku 1865. Zastrzeżona jest przy tem rewizya ocenienia po upływie pewnego czasu.

Pozycye cłowe przyszłej taryfy austryackiej, przy których ustanowieniu Anglia najbardziej jest interesowana, będą przedmiotem dodatkowej konwencyi. Co do obrony prawa własności znaków przemysłowych i innych oznaczeń, deseni i modeli zachowana będzie zupełna wzajemność, a względem praw autorów dzieł literatury i sztuk pięknych zawarta będzie osobna konwencya.

Traktat handlowy na lat 10 zawarty został.

W kółkach przemysłowych dały się słyszeć obawy, iż przy zaprowadzeniu przyszłej taryfy austryackiej rząd postępować będzie jednostronnie i bez wysłuchania stron interesowanych. Obawy te są wcale bezzasadne, ministeryum handlu zamierza bowiem przed ustanowieniem ceł przemysł krajowy obchodzić mogących, wysłuchać zdania znawców z pośród kółek przemysłu austryackiego, przy czem słuszne ich życzenia według możności uwzględnione będą.

Presse w wiadomościach miejscowych nr. 345 zamieściła wiadomość, z dziennika jednego południowo-niemieckiego powziętą, jakoby mniemane negocyacye względem zaślubin Jego król. Mości Króla bawarskiego z jedną z Arcyksiężniczek austryackich w skutek uznania Włoch przez Bawaryę, zerwane być miały.

Poczta wieczorna wiedeńska oświadcza stanowczo, iż powyższa wiadomość żadnej nie ma podstawy, i robi uwagę, iż prosta już uczucie przyzwoitości nie powinno dozwalać, ażeby nowiny takowe, najwyższego dworu dotyczące, w wiadomościach miejscowych zamieszczone były.

Jener. Korresp. austr. zamieściła artykuł następujący:

„Mieliśmy raz już sposobność wystąpienia przeciwko pogłoskom widocznie w tendencyjnych zamiarach rozsiewanym o mniemanych posełkach wojska do Mexyku za zezwoleniem Austryi, i o umowach w tym celu zawartych."

„Wieści podobne znow rozsiewane zostają; zdaje się, iż źródłem ich jest artykuł *Pressy* donoszący, że wkrótce nastąpią wysełki c. k. podoficerów i żołnierzy do Mexyku, co zaiste miałoby cechę wysełania wojsk pomocniczych austryackich."

„Sposób, w jaki wiadomości te exploatowane zostały przeciwko Austryi, zwłaszcza przez paryzkiego korespondenta Gazety Kolońskiej, spowodował nas do pomówienia raz jeszcze o tym przedmiocie, z najwyraźniejszem zapewnieniem, iż wieści te są prostemi tendencyjnemi wymysłami."

„W tem wszystkiem tyle tylko jest prawdy, iż jest mowa o pozwoleniu werbowania do służby mexykańskiej ludzi, co służbę wojskową w Austryi w zupełności już odbyli, lecz tylko ludzi ta-

kich i to w sposób, jaki był praktykowany przy pierwszym korpusie ochotników austryacko-mexykańskich. Werbunki dozwolone być mają, jak raz już wyraźnie powiedzieliśmy, jedynie dla zastąpienia licznych szczerb w korpusie ochotników austryackich w Mexyku. Zawerbowani jak w roku 1864 składają przysięgę sztandarowi Cesarza mexykańskiego, i zobowiązują się do służby sześcioletniej; sztandarem ich nie jest sztandar Austryi, lecz sztandar mexykański, i potęga Austryi do niczego się nie zobowiązuje. Mylnem zaś jest, jak *Patrie* donosi, ażeby 10.000 ludzi zawerbować miano; nowe werbunki dla Mexyku, jakie teraz w Austryi dozwolone być mają, w żadnym razie 2000 ludzi nie przeniosą."

„Dodać jeszcze musimy, iż w całej tej sprawie nie przyszło nawet jeszcze do zawarcia umowy, że negocyacye jeszcze są w toku. Bardzo jednak jest podobnem do prawdy, iż przyjdzie do zawarcia dodatkowej konwencyi, której głównym celem będzie dostateczne zabezpieczenie praw zawerbowanych, którzy przecież poddanymi austryackiemi być nie przestają."

Czynności sejmów krajowych.

Sejm *kroacki* odbył w zeszłym tygodniu jeszcze dwa posiedzenia plenarne, mianowicie dnia 15. i 16. grudnia. Na pierwszem, które odbyło się pod prezydencyą *Bana*, odczytaną została reprezentacya do Jego Mości Cesarza, w której podane są do najwyższej wiadomości imiona wybranych dniem przedtem funkcyonaryuszów sejmowych, poczem wszyscy członkowie sejmu podzielili się na pięć sekcyi. — Na posiedzeniu z 16go b. m. żądał Dr. *Starcevic* wotowania nad tem, czy oficerowie Pogranicza mają być uznani za reprezentantów, ponieważ na mocy istniejących ustaw są oni wykluczeni od wszelkiej reprezentacyi. Wniosek ten nie znalazł poparcia. *Martiniemu*, reprezentantowi Fiumy, pozwolono mówić po włosku. Potem odczytano dwie nowe reprezentacye do Jego Mości Cesarza, z których pierwsza upraszа, ażeby asesorom tabuli krajowej odjęte zostały głos i miejsce, a druga, ażeby piotrowaradyński pułk graniczary i gminy Pogranicza: Semlin, Karlowica i Piotrowaradyn przysłały delegatów na teraźniejszy sejm krajowy. W końcu mianowany został komitet ad hoc dla ułożenia adresu dziękczynnego do Jego Mości Cesarza za zwołanie sejmu.

Także i sejm *morawski* miał posiedzenie 15. i 16. b. m. Na posiedzeniu z 15go oddane zostało sprawozdanie wydziału krajowego względem budowy szpitalu w Bernie, podług którego przekroczony został kosztorys przeszło o połowę, wydziałowi dla zakładów dobroczynnych, a w końcu przyjęty został przy drugim i trzecim odczytaniu ołomuniecki statut gminny, poprawiony i zmieniony podług życzenia rządu. — Dnia 16go obradowano nad projektem względem ulżenia opłat zaliczkowych kasom funduszu kontrybucyjnego, o co ma sejm w drodze łaski upraszać Najjaś. Pana. Przy tej sposobności wszczęła się długa i żwawa debata, ale chociaż lewa strona zbijała mocno ten wniosek, przyjęła go w końcu izba z poprawką hr. *Eugeniusza Kińskyego*. W poniedziałek, to jest wczoraj, miały się rozpocząć debaty nad budżetem krajowym i postanowiono ukończyć je najdalej do środy, odbywając codzień dwa posiedzenia.

Sejm *szląski* odroczył się już w sobotę po krótkim posiedzeniu do 16. stycznia 1866.

Na sejmie *bukowińskim* zatwierdzone zostały dnia 15. b. m. preliminarze na rok 1866 i zamknięcie rachunków z r. 1864, poczem wybrano wydział dla sprawy głodowej.

Na posiedzeniu sejmu *wyższo-austryackiego* z 15go b. m. przydzielony został wniosek *Heyssa*, że przy oznaczaniu, które szpitale mają być uważane za publiczne, potrzebny jest udział sejmu krajowego, — komitetowi finansowemu. Dalej uchwaliła izba jednogłośnie nie przystępować do obrad nad wnioskiem rządowym względem exkamerowania ośmiu gościńców rządowych. Wniosek *Wurmba*: „Dopokąd konstytucyjna reprezentacya państwa nie powęźmie w tym względzie uchwały" — został większością głosów przyjęty.

Na sejmie *salcburskim* przyjęty został 15go b. m. wniosek specyalnego wydziału względem zaniesienia prośby do rządu, ażeby przedłożył pod konstytucyjną obradę wniosek rządowy ku zniesieniu istniejących w Księstwie Salcburskiem lenności w za odpowiedniem wynagrodzeniem. Wydział samoistny przedłożył nowy plan umorzenia długu indemnizacyjnego, ale izba nie przyjęła go, lecz poleciła stałemu wydziałowi ułożyć do przyszłej sesyi nowy projekt. Przyszłe posiedzenie naznaczono na poniedziałek.

Sejm *kraiński* przyjął na posiedzeniu z 15go b. m. bez debaty wszystkie wnioski wydziału krajowego względem preliminarzy funduszu domestykalnego na rok 1866, względem wynagrodzenia rządowi wydatków na szkoły, i względem odesłania do wydziału finansowego kwestyi wynagrodzenia za inkamerowanie kraińskiego funduszu prowincyalnego.

Na posiedzeniu *węgierskiej izby deputowanych* z 16go b. m. oznajmił prezydent senior, że weszło 25 petycyi przeciw wyborowi jednego deputowanego; tudzież, że Deak otrzymał dwa telegramy, jeden z Fiumy, który wita sejm i wyraża życzenie przyłączenia się na nowo do Węgier, a drugi z Alexandryi w Egipcie od mieszkających tam Węgrów, którzy witają sejm krajowy. Potem podzieliła się izba przez losowanie na 9 oddziałów. — *Izba wyższa* miała posiedzenie o godzinie 3ciej po południu. Prezydent *Sennyey*, powitany okrzykami, kazał odczytać protokół i oznajmił, że Najjaśn. Pan będzie przyjmować nazajutrz izbę wyższą in corpore i pojedyńczo, tudzież, że z Fiumy nadszedł telegram z gratulacyą, co z radością przyjęto do wiadomości. Potem odczytany został rezultat dokonanych na ostatniem posiedzeniu wyborów sekretarzy. Wybrani zostali: hr. Juliusz Karolyi, Józef Szlavy, baron Mikołaj Vay młodszy, baron Władysław Majthenyi; również obrano 15 członków do komisyi weryfikacyjnej i 25 do zbadania dyaryusza.

W sejmie *czeskim* przedłożył hr. *Clam* na posiedzeniu z 16. b. m. wniosek względem wezwania rządu, ażeby zbadał stan bezpieczeństwa publicznego na prowincyi i użył stosownych środków ku uchyleniu wzmagającego się niebezpieczeństwa. — Członkowie izby panów rady państwa: Książę *Karol Auersperg*, hr. *Hartig*, hr. *Salm* i hr. *Althan* złożyli mandata swoje z następującem motywowaniem: Komisarz rządowy oświadczył przy debacie nad adresem, że rada państwa nie istniała prawnie, i przezto wystawił członków zawieszonej rady państwa na pośmiewisko partyi sejmowej, teroryzującej radę państwa. (Zaprzeczenia w centrum). Podpisani, należąc do rzędu członków tej przez organ rządowy wyszydzonej rady państwa postanowili zapobiedz powtórzeniu się scen, mających na celu znieważenie ich misyi przyjętej z obowiązku, i składają przeto swoje mandaty. — Hr. *Lažanský* oświadczył, że mowa jego przy debacie nad adresem nie zawiera nic takiego, coby wystawiało na pośmiewisko mężów, którzy brali udział w radzie państwa; owszem są w niej ustępy, które uznają lojalne zamiary dawnego rządu. (Oklaski). W końcu odparł mowca stanowczo uczyniony sobie zarzut. — Hr. *Morzin* złożył swój mandat, ponieważ przekonanie jego nie dozwala mu dłużej go zatrzymać. Potem toczyła się dalsza debata nad indemnizacyą i przyjęto §§. 2. aż do 11. podług wniosków komisyi. — Przyszłe posiedzenie naznaczono na poniedziałek.

Nakoniec na posiedzeniu sejmu *karynckiego* z 16go b. m. zdawał sprawę *Tomaar* o organizacyi żandarmeryi, ale debata nad tym wnioskiem została odrzucona. Dalej zdawał sprawę *Novak* o preliminarzu funduszu indemnizacyjnego, i podwyższono dodatek krajowy na ten fundusz na 28 centów.

Szwecya.

Stokholm, 11. grudnia. *(Reforma rady państwa.)* Reforma rady państwa jest uchwaloną, wszystkie cztery stany zgodziły się na projekt rządowy. Dotąd sejm szwedzki był aglomeratem czterech zgromadzeń stanowych, szlachty (każda rodzina wpisana w metrykę szlachecką, miała jeden głos z prawa) duchowieństwa, mieszczaństwa i włościaństwa. Przy wszystkich zmianach konstytucyi lub przywilejów stanowych trzeba było zgody wszystkich stanów, i zezwolenia Króla, nadto uchwała na jednym sejmie powzięta, stawała się prawomocna dopiero po zatwierdzeniu jej przez sejm następny. Przy tak utrudnionem rozwoju spraw organicznych ciężar podatków najniesprawiedliwiej jest rozłożony. W każdym stanie są osobne przywileje. prócz tego postęp na drodze prawodawstwa nader jest trudny, ponieważ do zawotowania każdego prawa potrzeba zgody trzech stanów i zezwolenia królewskiego. Stan mieszczański i włościański nie mógł nigdy osiągnąć zezwolenia szlachty lub duchowieństwa, za prawo jakie interesom jego sprzyjające. Teraz rzeczy zmienić się mają. Według projektu do konstytucyi przez barona de Geer ułożonego, sejm w przyszłości składać się ma z dwóch izb, zbierać się ma w dn. 15. stycznia każdego roku i przed upływem czterech miesięcy nie może być rozwiązany. Na przypadek rozwiązania nowy sejm zwołany być musi za trzy miesiące, znów na 4 miesiące. Członkowie pierwszej izby wybierani będą na lat 9, na każde 30.000 mieszkańców przypada jeden deputowany, tak iż teraz 119 deputowanych wybrani być mają. Wybrany mieć musi lat 35 i musi być właścicielem posiadłości ziemskiej wartującej przynajmniej 80 000 risdalerów (około 50.000 zlr.) lub dochodu rocznego 4000 risdalerów. Członkowie pierwszej izby nie pobierają żadnych dyet. Członkowie drugiej izby wybierani będą na lat trzy i mieć muszą 25 lat. Na każde 40.000 ludności wiejskiej a 10.000 ludności miejskiej wypada jeden deputowany, druga więc izba liczyć będzie 130 wiejskich a 50 miejskich deputowanych. Każdy jest wyborcą, co wyborcą jest w sprawach gminnych i co ma dochodu przynajmniej 1000 risdalerów, lub jeżeli jest dzierżawcą 800 risdalerów, od których podatek opłaca. Żydzi dawniej od wyborów wyłączeni, nabywają tym sposobem prawo wyborcze czynne. Biernego zaś prawa wyborczego nie mają, ponieważ projekt konstytucyi stanowi, iż tylko wyznawcy religii chrześciańskiej mogą być wybrani. Wybory są pośrednie, głosuje się kartkami. Członkowie drugiej izby pobierać będą 1200 risdalerów wynagrodzenia za każdą zwykłą kadencyę, a 10 risd. dziennie za każde posiedzenie po za kadencyą. Do uchwały sejmu potrzeba zgody obu izb; w razie niezgody co do spraw finansowych odbywa się raz jeszcze głosowanie w obu izbach, decyduje zaś większość głosów w obu izbach razem wzięta. Sejm mianuje męża powszechnie szanowanego i prawo znającego, dla dopilnowania sędziów i urzędników i mianuje zarazem zastępcę i następcę jego. Co trzy lata sejm mianuje sześciu mężów uczonych i szanowanych, którzy wraz z powyższym urzędnikiem będą mieli nadzór nad wolnością druku. Dla pozyskania szlachty dla reformy, zagwarantowano jej wszystkie przywileja, o ile konstytucyą nie są zniesione. W przyszłości konstytucya zmieniona być może tylko za zezwoleniem szlachty. Zgromadzeniu kościelnemu przyznano veto we wszystkich sprawach kościoła dotyczących. Wszystkie te dodatki mogą być bardzo szkodliwe. Reforma konstytucyi uważana być może jako liberalna, ze względu na obecne przestarzałe i nieszczęsne stosunki.

Turcya.

Konstantynopol, 9. grudnia. *(Różne wiadomości.)* Sztab inżynieryi udał się do Jaffy, dla wybudowania gościńca do Jerozolimy. — Komisya czerkaska pod Osmanem Baszą, która przeszkadzała handlowi niewolnikami, ma być rozwiązana. Szach perski wydał koncesyę na drogę żelazną między Tabris i Diullah, ze skrzydłami do morza czarnego przez Georgią i do Erzerum.

Erzerum, 18. listopada. Wojska tureckie otoczyły i rozbroiły 15.000 Czeczeńców pod Muszem, z powodu częstych rabunków.

Grecya.

Ateny, 9. grudnia. *(Różne wiadomości.)* Ministeryum Deligiorgis usąpiło w skutek wotum izby. Mówią o ministeryum Bulgaris lub o rozwiązaniu izby. Do Pireus zawinęły jedna fregata rosyjska i jedna francuzka; oczekują więcej statków wojennych. Dla braku zarobku i pracy panuje wielka nędza, zdarzają się częste emigracye do Egiptu. W izbie deputowanych zrobiono wniosek ażeby kopalnie Lauriańskie, przez spółkę francuzką zakupione, uznane zostały jako własność narodowa.

Kronika.

(Operacye okulistyczne we Lwowie.) W oddziale chorych na oczy w tutejszym szpitalu powszechnym profesor dr. Hawranek uleczył w ciągu tego roku 54 ciemnych, po większej części włościan, a mianowicie 31 przez zdjęcie czarnej katarakty, a 23 przez założenie sztucznej źrenicy.

(Pożary.) W Kanafostach w powiecie Rudki d. 9. b. m. spalił się dom włościański z budynkami gospodarskiemi, zapasami zboża i paszy. Szkoda wynosi 120 zł. Ogień miał być podłożony.

W Borysławiu w powiecie Drohobyckim dnia 14. b. m. spaliły się 4 domy. Właściciel jednego z nich poniósł śmierć w płomieniach, drugi został mocno poparzony. Ogień miał powstać przez nieostrożność.

(Nieszczęsne wypadki.) W Utoropie w powiecie Kosowskim dnia 7. b. m. wyrobnik Hryć Michailuk pracujący przy warzelniach soli, wpadł z własnej winy do kotła wrzącym płynem napełnionego i został mocno poparzony.

W Kiernicy w powiecie Grodeckim d. 13. b. m. poniósł śmierć włościanin Mykita Polowski przygnieciony upadającem drzewem.

(Rabunek udaremniony.) Dnia 15. z. m. w nocy strażnicy c. k. urzędu podatkowego w Trembowli zostali napadnięci przez 8 złoczyńców, obronili się jednak i złoczyńcy ratowali się ucieczką porzuciwszy powrozy, żelaza do włamywania się służyć mogące i świdry. Pomiędzy złoczyńcami był także jeden izraelita.

Ostatnia poczta.

Zagrabie, 17. grudnia. Nadżupan *Spun* został usunięty i oczekują jeszcze dalszego usunięcia nadżupanów.

Hamburg, 17. grudnia. Otrzymana dziś z Sztokholmu urzędowa ***Posttidning*** donosi, że wydział rady państwa zaproponował 9 głosami przeciw 6 odrzucenie szwedzko-francuzkiego traktatu handlowego.

Bruxela, 17. grudnia. Wjazd Króla odbył się o godz. 11. U bramy miasta przyjmował Króla burmistrz. Wszędzie był wielki natłok i radośne uniesienie. W południe składał Król przysięgę na konstytucyę w obec złączonych izb. Po przysiędze miał Król przemowę, w której przyrzekł wyraźnie bronić swobód i niezawisłości Belgii i naśladować przykład swojego ś. p. ojca. Mowę Króla przyjęto z radością. Obcy Książęta, którzy przybyli tu na pogrzeb, posłowie mocarstw zagranicznych, biskupi i szefowie władz byli obecni na tem posiedzeniu izb O godzinie 2. defilowała gwardya miejska przed pałacem królewskim, na którego balkonie znajdowała się familia królewska i obcy Książęta.

Na odbytem wczoraj tajnem posiedzeniu izby reprezentantów przyjęty został projekt adresu jednogłośnie. Bardzo żwawa dyskusya toczyła się nad tem, kto ma prezydować przy składaniu przysięgi, i postanowiono, że prezydent senatu ma objąć przewodnictwo, wszelako bez precedencyi na przyszłość. — Podane w dziennikach szczegóły testamentu Króla Leopolda I. są fałszywe.

Bukareszt, 17. grudnia. Książę otworzył dziś izby osobiście. W mowie swojej przypomniał on wypadki przeszłoroczne, stwierdził, że w kraju panuje spokój, i oświadczył, że stosunki z Portą są pomyślne.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. grudnia.

Hotel George: PP. Petrowicz Franciszek, z Wołostkowa.

Hotel europejski: Rubczyński Władysław, ze Stanina. — Reiss Franciszek, z Tłustego. — Szczepanowski Alexander, z Krakowa.

Hotel Langa: Dobrowolski Jan, c. k. porucznik, z Tarnopola.

Hotel angielski: Osmólscy Władysław i Stanisław, z Góry. — Nowaczyński Edward, z Dydiatycz.

Hotel krakowski: Wysocki Floryan, z Hreborowa.

Pod Nr. 514¾: Bal Franciszek, z Tuligłów.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18. grudnia.

PP. Hr. Łoś August, do Bortkowa. — Bielski Stanisław, do Rychcic. — Mochnacki Seweryn, do Nadworny. — Morawski Konstanty, do Nahorzec. — Szeliski Henryk, do Kozowy. — Sękowski Alexander, do Wojsławia. — Sozański Sylwery, do Błażowa.

Teatr.

Dziś w teatrze niemieckim na dochód śpiewaczki opery panny *Róży Caspari*: **„Die Tochter des Regiments,"** (drugi akt); **„Der dreissigste November,"** komedya w 1 akcie; **„Die Mannschaft an Bord,"** komiczna operetka w 1 akcie.

Jutro na scenie polskiej ostatnie przedstawienie przed świętami na dochód pana *Lecha Nowakowskiego*: **„Pan i parobek,"** obrazek dramatyczny w 1 akcie; **„Dobranoc Róziu,"** krotochwila w 1 akcie, i **„Junacy,"** komiczna operetka w 1 akcie.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. grudnia 1865.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	‴				
7. god. zrana	328.12	+ 1 0	92.7	zachodni mi.	śnieg
2 g.od. po poł.	329.03	— 0 6	89 9	poł.-zachodni „	„
10.god.wiecz.	329.06	+ 0.2	84.7	„ „	pochmurno

Wysokość śniegu 9‴.

Przegląd

spostrzeżeń meteorologicznych we Lwowie w miesiącu listopadzie 1865 r.

Średni stan barometru był 327‴228 miary paryzkiej przy temperaturze 0.

Najwyższy 332‴97 d. 15. w południe.

Najniższy 320‴23 d. 10. w południe.

Srednia temperatura była + 4°.11 R.

Najwyższa + 12.°8 d. 1. w południe.

Najniższa — 2.°8 d. 18. z rana.

Średni nacisk pary był 2‴56 miary paryskiej.

Najwyższy 4‴02 d. 1. w południe.

Najniższy 1‴41 d. 17. z rana.

Średnia wilgoć powietrza wynosiła 85.4 pr. C.

Największa 94.6 d. 7. zrana.

Najmniejsza 66.5 d. 11. w południe.

Dni całkiem pogodnych było 1, mało pochmurnych 2, bardzo pochmurnych 20, całkiem posępnych 7. Mgła była w 3, mróz w 14 dniach.

Deszcz i śnieg padał w 11 dniach, z tych śnieg w 4, wysokość tegoż wynosiła 11.‴; ilość wody całego osad atmosferycznego wynosiła 10‴93, największa ilość deszczu w ciągu 24. godzin wynosiła 3‴77 d. 10.

Wiatr dzielił się w następujący sposób: półn. —, półn.-zach. 7, zach. 33, połud.-zach. 6, połud. 34, połud.-wsch. 5, wsch. 3, półn.-wsch. 2. Siła jego była w ogóle mierna.

W porównaniu z normalną przeciętną było: ciśnienie powietrza o 0.‴718 większe, temperatura powietrza o 2.°93 wyższa, ciśnienie pary o 0‴58 większa, wilgoć powietrza o 1.0 pr. C. większa, osad atmosferyczny o 7‴97 mniejszy, wysokość śniegu o 1‴01 mniejsze, liczba dni z osadem o 1 mniejsza, ze śniegiem o 3 mniejsza.

Dr. R.

Kurs Lwowski.

Dnia 18 grudnia

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	00	5	05
Dukat cesarski	„ „	5	03	5	07
Półimperyał zł. rosyjski	„	8	57	8	70
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	63	1	65
„ papierowy rosyjski	„ „	1	37	1	39
Talar pruski	„ „	1	57	1	59
Polski kurant i pięciozłotówka	„	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	66	79	67	45
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	70	65	70	63
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	67	53	68	29
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	65	69	[illegible]6	39
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	187	06	189	31

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 18. grudnia.

	złr.	kr.
5% Metaliki	63	65
5% pożyczka narodowa	66	10
Losy z 1860 roku	84	35
Akcye banku wiedeńskiego	760	—
„ „ kredytowego	158	50
Londyn, 10 funtów szterlingów	105	10
Srebro	105	25
Dukat pojedyńczy	5	04

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński**.

Z c. k. galic. drukarni rzadowej.